

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ, Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ, ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΩΝ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΟΥΤΣΙΤΖΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1 Άνθρωπος: κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό ον

Ο αναφέρει ότι «ο άνθρωπος από τη φύση του είναι ον» (Ηθικά Νικομάχεια), και συμπληρώνει ότι «ο άνθρωπος δεν είναι μόνο ον, αλλά και και» (Ηθικά Ευδήμεια). Δηλαδή, μετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή. «Ο άνθρωπος είναι από τη του κοινωνικό ον και όποιος μπορεί να ζήσει εκτός κοινωνίας είναι ή θηρίο ή Θεός» (Αριστοτέλης, Πολιτικά). Ο άνθρωπος έχει ανάγκη την και την, διότι στην κοινωνία και μέσα από τη συνεργασία με τους συνανθρώπους του μπορεί να Ο άνθρωπος γεννιέται με ορισμένα χαρακτηριστικά (φύλο, χρώμα ματιών, χρώμα δέρματος, σωματική κατασκευή κτλ.). Η ανάπτυξη της του, της μόρφωσής του, των ικανοτήτων του, των αξιών που πιστεύει κτλ. οφείλεται στην, στην του με την κοινωνία. Το ερώτημα αν ο άνθρωπος ή η κοινωνία στερείται νοήματος. Άνθρωπος και Κοινωνία διαμορφώνονται και, δίχως να το ένα έναντι του άλλου, μέσα και διαμέσου της δυναμικής αλληλεπίδρασής τους τόσο μεταξύ τους, όσο και με τη Κάθε χαρακτηριστικό της προσωπικότητας του ανθρώπου είναι απο-τέλεσμα της διαρκούς αλληλεπίδρασης και παράγοντα. Μόνο ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα σκέψης-κρίσης-ομιλίας, δυνατότητα η οποία αναπτύσσεται Μόνο ο άνθρωπος έχει την δυνατότητα να επεμβαίνει στη και να την αλλάζει, αλλάζοντας ταυτόχρονα και τον, να δημιουργεί και σχέσεις, να διαμορφώνει το μέλλον του. Κοινωνία είναι σύνολο ανθρώπων που έχει τα εξής χαρακτηριστικά: α) Η κοινωνία δεν είναι σύνολο ανθρώπων. Τα μέλη της συνδέονται με σχέσεις, οι οποίες ρυθμίζονται από άγραφους και γραπτούς (.....). β) Αυτό το σύνολο ανθρώπων είναι από κάποιο άλλο σύνολο, έχει και που το κάνουν να είναι Κάθε τέτοιο σύνολο περιλαμβάνει άλλα υπο-σύνολα (οικογένεια, ομάδες, τάξεις κτλ.). γ) Η κοινωνία έχει στον χρόνο. Η διάρκειά της εξαρτάται από τη διάρκεια της ζωής των μελών της. δ) Αυτό το σύνολο ανθρώπων έχει συλλογική Έχει ότι έχει δική του,, , ότι είναι ένα σύνολο. ε) Η κοινωνία είναι ενιαίο και σύνολο ανθρώπων. Αποτελείται από, οι οποίες πολλές φορές έχουν συμφέροντα. υπάρχουν μόνο σχέσεις συνεργασίας στην κοινωνία. Υπάρχουν και σχέσεις και μεταξύ των μελών, ομάδων κτλ. Το ερώτημα είναι αν η συμπεριφορά (δράση, δημιουργία κτλ.) του ανθρώπου είναι αποτέλεσμα, δηλαδή κληρονομικών παραγόντων, ή είναι αποτέλεσμα ., δηλαδή περιβαλλο-ντικών παραγόντων. Παλιότερα, κυριαρχούσε η αντίληψη ότι η συμπεριφορά του ανθρώπου προσδιορίζεται κυρίως από παράγοντες (τάσεις, ροπές, κλίσεις κτλ.) και δευτερευόντως από παράγοντες του (οικογένεια, σχολείο, εργασία κτλ.). Σήμερα, οι επιστήμες υποστηρίζουν ότι η προσωπικό-τητα του ανθρώπου διαμορφώνεται μέσα από την του με την κοινωνία. υπάρχουν άνθρωποι χωρίς την κοινωνία και κοινωνία χωρίς ανθρώπους. Ανάμεσα στο άτομο και στην κοι-νωνία υπάρχει μια σχέση αλληλεπίδρασης. Ο άνθρωπος είναι δημ..... και δημ..... της κοινωνίας. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι κάθε άνθρωπος έχει τη δική του προσωπικότητα, το «Εγώ» του. Η προσωπικότητα είναι αποτέλεσμα της διαδικασίας, της του ατόμου με την κοινωνία. από την

κοινωνία και την αλληλεπίδραση μαζί της, είναι ο άνθρωπος να αναπτύξει ικανότητες και δεξιότητες, να αποκτήσει γνώσεις, να μάθει τρόπους συμπεριφοράς κτλ. Όμως, η ένταξη του ατόμου στην κοινωνία δεν είναι μια διαδικασία Η κοινωνία δίνει στο άτομο μηνύματα και αυτό τα δέχεται παθητικά. Κάθε άνθρωπος, προσ..... ή /και απορ..... τα μηνύματα (κανόνες, αξίες κτλ.) που εκπέμπονται από την κοινωνία. Το άτομο λειτουργεί μόνο ως δέκτης αλλά και ως, που σημαίνει ότι αλλά και στέλνει στην κοινωνία. Αυτό σημαίνει ότι η του ανθρώπου, όπως αυτή εκδηλώνεται στην καθημερινή ζωή (φαγητό, ντύσιμο, παιχνίδι, μουσική, διάβασμα κτλ.), είναι συγχρόνως και

1.2 Η πόλις και ο πολίτης.

Ο όρος «πολιτεία» είναι, σημαίνει το δημοκρατικό πολίτευμα και προέρχεται από τον Ο όρος «κράτος» εμφανίζεται με τη σύγχρονή του έννοια, τον αιώνα. Στην αρχαία Ελλάδα το νόημά του αφορούσε την έννοια της-..... Επιπλέον, σημειώνεται ότι στην κλασική αρχαιότητα υπάρχει διάκριση κοινωνίας και πόλης-πολιτείας. Σύμφωνα με τον, η πόλη αποτελεί επέκταση της και της είναι «η εκ πλειόνων οικιών κοινωνία», ενώ είναι «η εκ πλειόνων κωμών κοινωνία». Αποτελεί τον κρίκο της αλυσίδας:-.....-.....-.....-..... Η πόλη περιλαμβάνει, εκτός των άλλων, και τους χώρους των πολιτών που διευκολύνουν τη, και γι, αυτό γίνονται αντικείμενο, σε αντίθεση με τις κατοικίες, τους κλειστούς ιδιωτικούς χώρους. Ο Θουκυδίδης αναφέρει «άνδρες γαρ πόλις». Δηλαδή, η πόλη είναι ανθρώπων, οι οποίοι συγκροτούν την πόλη-κράτος. Η πόλη έχει υποχρέωση να εξασφαλίζει σε όλους τους πολίτες, αλλά και οι πολίτες έχουν υποχρέωση να την πόλη. Πρωταρχικός στόχος του πολίτη είναι η της κοινωνίας και της πόλης, αφού στο πλαίσιο της πόλης συγκροτείται η κοινωνία. Κάθε πόλη-κράτος ήταν υπερήφανη για τον της. Είναι χαρακτηριστικό πως ο στον Επιτάφιο Λόγο του αναφέρει: «η πόλη μας είναι σχολείο της». Η πόλη καταφέρνει να επιτύχει την ισορροπία, κατα-φέρνει να μην τον πολίτη στο βωμό της πόλης, αλλά και να υποτάξει την πόλη στην και του πολίτη. Αυτό είναι το επίτευγμα της ελληνικής πόλης: Να χωρίς να εξαφανίσει τις διαφορές, να την ανθρώπινη φύση για και να τη διοχετεύσει έτσι ώστε αυτή η τάση να υπηρετή-σει το κοινό καλό. Μια τέτοια πόλη θα γεννήσει πνεύματα όπως τον και θα δημιουργήσει έργα όπως τον Βέβαια, ο Σωκράτης από την ίδια την πόλη που τον γέννησε, και αυτό συνέβη διότι είχε αρχίσει η της πόλης. Αλλά, τόσο ο Σωκράτης, όσο και ο Παρθενώνας έμειναν στην παγκόσμια ιστορία σύμβολα της και της αντίστοιχα. Γενικότερα, το αρχαιοελληνικό «θαύμα» είναι έργο ανθρώπων, οι οποίοι δημιούργησαν ορισμένες κοινωνικές συνθήκες στο πλαίσιο της πόλης. Είναι δημιούργημα του πολιτεύματος. Πολλές σύγχρονες αξίες, όπως η δ....., η ελ....., η ι....., η δ....., ο ορ..... λ....., ο σεβ..... των νό..... κτλ., είναι δημιούργημα της πόλης-κράτους. Πολλές έννοιες που αφορούν την δημιουργήθηκαν από τους Από την ελληνική γλώσσα πέρασαν στις άλλες γλώσσες. Η πόλη-..... γεννήθηκε σε αυτόν εδώ τον τόπο, στην αρχαία Ελλάδα. Θεωρείται γεγονός υψίστης κοσμοϊστορικής σημασίας, διότι για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας γεννιέται στο πλαίσιο της πόλης η έννοια του και της είναι εκείνος που έχει το και την συμμετοχής στα, εκείνος που στην εξουσία και στην της δικαιοσύνης. Είναι εκείνος που και με τη σειρά του, εκείνος που γνωρίζει να κυβερνά και να κυβερνιέται. Ο πολίτης, κυρίως στην των κλασικών χρόνων, καταλαμβάνει διάφορα αξιώματα (.....,, κτλ.) και ασκεί πολιτική. Στην αρχαία Αθήνα κάθε πολίτης που συμμε-τέχει, που δημόσιο

λόγο, τις πολιτικές εξελίξεις. Η έννοια «πολίτης» είναι τίτλος τιμής, είναι «αξίωμα με απεριόριστη διάρκεια» (Αριστοτέλης, Πολιτικά) Ύψιστη αρετή του πολίτη είναι η ικανότητα του και Γι, αυτό είχε μεγάλη σημασία η του πολίτη, δηλαδή η διάπλαση και πολιτών, καθώς και η εναλλαγή στην, ώστε να αποτρέπεται η δυνατότητα κάποιου. Πρέπει, όμως, να επισημανθεί ότι η αρχαία ελληνική δημοκρατία αφορούσε μόνο και μόνο πολίτες. Οι και οι δεν συμμετείχαν στα κοινά. Οι πόλεις είχαν, πολλές φορές, συμφέροντα. Είχαν, επίσης, κοινωνικά προβλήματα,, κοινωνικές ανάμεσα σε πλούσιους και, ελεύθερους και Γι, αυτό και προκλήθηκαν ανάμεσα στις πόλεις και στο εσωτερικό των πόλεων (εξεγέρσεις, στάσεις κτλ.). Η εικόνα ενός ενιαίου αρχαίου ελληνικού κόσμου ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Ένα συγκεκριμένο ένωνε την πόλη και τον πολίτη. Αυτό το σύμβολο αποτυπώνεται στον «..... του πολίτη» που έδινε κάθε πολίτης όταν και αποκτούσε δικαιώματα.

1.3 Η πολιτική τέχνη

«Άρα πολιτική για μας σημαίνει για να στην εξουσία ή για να τη διανομή της, είτε μεταξύ είτε μεταξύ μέσα σε ένα κράτος» (Μαξ Βέμπερ, Η Πολιτική ως Επάγγελμα) Κάθε πολίτης ασκεί πολιτική. Αλλά τι σημαίνει πολιτική; Πολιτική είναι η και η επιστήμη της Πολιτική είναι η τέχνη του και όχι του Πολιτική είναι η συμμετοχή του πολίτη στα Πολιτική είναι η και δράση μεμονωμένων ή ομάδων με σκοπό την επιτυχία που αφορούν το σύνολο. Πολιτική είναι η επιλογή ενός / για την επιτυχία ενός σκοπού / στόχου. Πολιτική είναι ο αγώνας για την, την και την της εξουσίας. Πολιτική είναι οτιδήποτε σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με την και τη της εξουσίας, άρα με την οργάνωση και λειτουργία κάθε Το πρόβλημα της πολιτικής είναι το εξής: ισότητα (δικαιοσύνη) ή περισσότερη; Επιπλέον, η πολιτική υπηρετεί ή; Το ερώτημα τέθηκε στην αρχαία Ελλάδα και συνεχίζει να υφίσταται. Η πολιτική είναι μέσο πραγμάτωσης που οδηγούν την πόλη σε ή είναι πεδίο ομάδων με διαφορετικά; Για τους Έλληνες (Σωκράτης, Πλάτων, Αριστοτέλης κτλ.), η πολιτική έχει σκοπό να εξουσιάζει, ούτε να εξυπηρετεί, αλλά να υπηρετεί Σύμφωνα με τον, η πολιτική πρέπει να υπηρετεί το κοινό Άρα, εξυπηρετεί και και ένα αυτό που αποκαλούμε συμφέρον. Επιπλέον, ο σύνδεσε την πολιτική με την, υποστηρίζοντας ότι η πολιτική είναι τέχνη και καλλίστη, γι, αυτό στόχος της πολιτικής οφείλει να είναι η βελτίωση των Ο άνθρωπος χωρίς είναι άγριο ον. Το ίδιο και η πολιτική, χωρίς είναι πανουργία. Η ελευθερία, η ισότητα, η δικαιοσύνη, ο νόμος, το μέτρο, η συμμετοχή, ο διάλογος, αποτελούν πολιτικές Ειδικότερα, όσον αφορά τη συμμετοχή, είναι η «.....» του πολίτη στα, τα, τις, τη, την, τις απ..... Η ουσία της αθηναϊκής δημοκρατίας έγκειται στη συ..... των πολιτών, η οποία αποτε-λεί συνάμα δικ..... και υπ..... Και όποιος δεν συμμετέχει θεωρείται (που σημαίνει στην αρχαία ελληνική γλώσσα, –βλ. και την αγγλική λέξη idiot που πήρε το νόημά της, αν και κάπως παραλλαγμένο, από την αρχαιοελληνική λέξη «ιδιώτης»). Ο πολίτης συμμετέχει στην Εκκλησία του, τη, τη, τα δημόσια Όσοι αναλάμβαναν δημόσιο αξίωμα, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, υφίσταντο έλεγχο, περνούσαν από «.....». Κάθε υποψήφιος άρχοντας έπρεπε να ότι επιτελούσε τις του ως πολίτης, δηλαδή ότι σεβόταν τους, σεβό-ταν τους, είχε εκπληρώσει τη θητεία, πλήρωνε τους κτλ. Αλλά και κατά τη των καθηκόντων τους, ο ήταν καθημερινός από την του και επίσημος, στο

τέλος κάθε , από τη Ειδικά όσοι άρχοντες διαχειρίζονταν χρήμα, στο τέλος της τους, έδιναν λόγο για τις στους λογιστές. Η πολιτική γεννήθηκε επειδή υπάρχουν περισσότερες (.....) για κάποιο Η πολιτική δίνει απαντήσεις σε ερωτήματα / προβλήματα. Η «καλή» πολιτική απαιτεί: πρώτον, σαφή καθορισμό του Δεύτερον, εύρεση των πιο κατάλληλων που υλοποιούν τον σκοπό. Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες σκοπός και μέσα Ωστόσο, «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα». Επιπλέον, στην πολιτική δεν έχει τόσο μεγάλη σημασία το αλλά το Παράλληλα, η πολιτική κρίνεται από τις προθέσεις αλλά από το Όμως, πολλές φορές, οι αποφάσεις να δώσουν καρπούς, θετικούς ή αρ-νητικούς. Έτσι π.χ μια «πολιτική» για την παιδεία, την υγεία, την ανεργία κτλ. θα δώσει μετά από χρόνια (π.χ. 5-10 χρόνια). Μετά από τόσα χρόνια είναι να διαπιστωθεί αν το αποτέλεσμα οφείλεται στην αυτή καθεαυτή ή σε άλλους (ανάπτυξη της οικονομίας, ενέργειες άλλων προσώπων, έμμεσες επιδράσεις από αλλαγές σε άλλους θεσμούς κτλ.). Η πολιτική ρυθμίζει την της κοινωνίας, δίνει σε προβλήματα. Από τη ρύθμιση αυτή άλλοι , άλλοι όχι. Ζητούμενο είναι να υπάρξει αυτή η πολιτική, που θα φέρει το καλό στον αριθμό ανθρώπων. Σε κάθε πολιτεία σε κάθε εποχή, η πολιτική πάντοτε θα είναι χώρος ατομικών ή ομαδικών Η άσκηση της εξουσίας πάντοτε θα είναι για περισσότερη εξουσία ή , για ή συνεργασία, για εξυπηρέτηση του οφέλους ή του οφέλους του συνόλου.

1.4 Ο πολιτικός - Οι ιδιότητες του πολιτικού

«..... τρόποι υπάρχουν για να κάνει κάποιος την πολιτική του: Ή ζει την πολιτική ή ζει την πολιτική» (Μαξ Βέμπερ, Η Πολιτική ως Επάγγελμα). Πολιτικός είναι αυτός που πολιτική , σύμφωνα με τους κανόνες της πολιτικής τέχνης και επιστήμης. Χρειάζεται να γνωρίζει ότι η είναι η τέχνη του Αυτό σημαίνει ότι η πολιτική είναι διαχείριση καταστάσεων χωρίς Το , το , το είναι αυτά που εμπνέουν και την πολιτική. Αν οι λαοί που έκαναν μεγάλες και τομές στην ιστορία (π.χ. Επανάσταση, Επανάσταση) δεν κινητοποιούνταν από κάποιο (....., κτλ.) και παρέμεναν στη σφαίρα του , οι επαναστάσεις αυτές θα είχαν γίνει. Άλλωστε και ο παρατηρούσε για την ελληνική επανάσταση του 1821: «Ο κόσμος μάς έλεγε Ημείς, αν είμεθα , δεν εκάναμε την , διατί ηθέλαμε συλλογισθεί πρώτον δια πολεμοφόδια, καβαλλάρια μας, πυροβολικό μας, πυροτοθήκες μας, τα μαγαζιά μας, ηθέλαμε λογαριάσει τη δύναμη την εδική μας, την τούρκικη δύναμη. Τώρα όπου ενίκησαμε, όπου ετελειώσαμε με καλό τον πόλεμό μας, μακαριζόμεθα, επαινόμεθα. Αν δεν ευτυχούσαμε, ηθέλαμε τρώγει κατάρες, αναθέματα». Πράγματι, οι αγωνιστές του 1821 περιορίζονταν στο «.....» έπρεπε να είχαν ξεκινήσει την Σύμφωνα με τον , πρέπει να κυβερνούν οι , οι , όπως σε όλες τις τέχνες, γιατί η και η των πολιτικών είναι μεγάλη πληγή της Όμως, η άποψη του Πλάτωνα την ουσία της δημοκρατίας της αρχαίας Αθήνας. Θεωρεί ότι είναι όλοι οι πολίτες να κυβερνήσουν αλλά μόνο οι Αν η πολιτική είναι η των και των , τότε και ο πολιτικός κατέχει θέση και παίζει κυρίαρχο Κατέχει (ο πολιτικός) την εξουσία (την εξουσία) και με τις αποφάσεις του τις υπόλοιπες Γι, αυτό άγνοια και ανεπάρκεια στους πολιτικούς αλλά και στους πολίτες –που είναι εν δυνάμει πολιτικοί– δεν συγχωρείται. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, όποιος πρόκειται να δημόσια πρέπει να έχει και : Να αγαπάει την , την , το , τους Να είναι , , , Να γνωρίζει ποιοι νόμοι και το πολίτευμα. Να είναι να εκτελεί Να επιλέγει σκοπούς και μέσα για να τους πραγματοποιήσει. Σύμφωνα με τον (ποιητή ου π.Χ. αιώνα), ο πολιτικός πρέπει να λησμονεί τρία πράγματα: ότι κυβερνά , ότι κυβερνά

σύμφωνα με τους , ότι θα κυβερνά για πάντα. Ο πολιτικός χρειάζεται να είναι και Ο λόγος γίνεται το κύριο του πολιτικού, το για απόκτηση και άσκηση Η πολιτική τέχνη απαιτεί ικανότητα του λόγου. Αλλά αυτό αρκεί. Για να πείσει ο πολιτικός χρειάζεται να έχει και Και βέβαια ήθος έχει ο πολιτικάντης, δηλαδή ο στο να εκμεταλλεύεται πολιτικές για την του ατομικού του Ο πολιτικός λόγος και ο είναι χαρακτηριστικό της Η του πολίτη για τις και τα των υποψηφίων και των κομμάτων είναι , ώστε να αποφασίσει έχοντας τη ενημέρωση. Χαρακτηριστικά ενός πολιτικού λόγου, μεταξύ άλλων, θεωρούνται η και η , η σκέψη, η με επιχειρήματα, η πολιτισμένη κτλ. Κάποιοι πολιτικοί είναι Οι ηγέτες είναι πρόσωπα με και υψηλού επιπέδου Τα προσόντα αποκτώνται από την , το , την , την προσωπική Τέτοια προσόντα ενός ηγέτη είναι: α. Να έχει Διαρκής προσπάθεια υλοποίησης του οράματος, αλλά και ικανότητα για , , ορθολογική και αποφάσεων. Επίσης, σκέψη, και καταστάσεων, προβλημάτων και συγκρούσεων, ικανότητα και επικοινωνίας κτλ. β. προσόντα. Τέτοια προσόντα είναι π.χ. η , η , η , η κοινωνική , και γενικά οι πολιτικές αρετές (..... , , κτλ.). γ. , γενικές και ειδικές. Γνώσεις για την πολιτική και τις πολιτικές , για τις σχέσεις και τους δυνάμει, για την υπάρχουσα κατάσταση και τις προβλεπόμενες , αλλά και γνώσεις για διάφορους και κλάδους της κτλ. Γενικά, ο ηγέτης έχει την ικανότητα να συνθέτει διαφορετικές και , να έχει και συνολική αντίληψη του , να τους πολίτες και, επιπλέον, να μετουσιώνει όσα υπόσχεται και δηλώνει σε

1.5 Η οικονομία

1.5.1 Κοινωνία, πολιτεία και οικονομία: αμφίδρομες σχέσεις

Σε κάθε κοινωνία υπάρχουν πολλοί (..... , , , , αθλητισμός κτλ.). Κάθε τομέας, στο πλαίσιο του, ασκεί την και τις του. Μια επιχείρηση ή ένα αθλητικό σωματείο ρυθμίζουν τα θέματά τους, όπως , στο πλαίσιο βέβαια των Η εξουσία με την δραστηριότητα προσδιορίζει το «.....» όλων των Βέβαια, αυτό σημαίνει ότι είναι Οφείλει να σύμφωνα με το , τους και τους Η ορίζει το πλαίσιο της , αλλά και η οικονομία βρίσκεται στη βάση της της Συμφέρον της και της είναι να υπάρχει ισχυρή , η οποία θα ικανοποιεί τις και ανάγκες προάγοντας την των ανθρώπων. Το ερώτημα είναι: γιατί σήμερα η οικονομία επί της πολιτικής; Υπάρχουν πολλοί Οι κυριότεροι είναι: α) Η σύγχρονη οικονομία γνωρίζει ένα πρωτόγνωρο επίπεδο Τα κράτη, πολλές φορές, να ελέγξουν μεγάλες εταιρείες, τράπεζες κτλ. Έτσι, οι πολιτικοί και η πολιτική φαίνονται απέναντι στις επιχειρήσεις. β) Στον , η λογική της (κόστος –) έχει διεισδύσει σε κάθε τομέα της και ζωής. Ο Γερμανός φιλόσοφος Γιούγκεν έχει χαρακτηρίσει αυτή την πραγματικότητα ως «.....» της πολιτικής από την Η οικονομία έρχεται σαν στην πολιτική και την μετατρέπει σε της. Την ίδια στιγμή, τα της κοινωνίας σκέπτονται στη λογική της : «τι θα κερδίσω αν αυτό;», «τι θα μου η συμμετοχή μου σε κάποια κατοίκων της περιοχής μου;». Απαξιώνονται και , όλο και περισσότερο, που αποσκοπούν στο συμφέρον. Η οικονομία λοιπόν κυριαρχεί επί της πολιτικής και ο κυριαρχεί επί του πολίτη.

Αυτό καθιστά δύσκολο να υπάρξουν πραγματικές αλλαγές, διότι οι αλλαγές γίνονται από τους αλλά από τουςΑκόμα, όμως, και αν οι περισσότεροι δεν θεωρούν καλό να συμβαίνει αυτό, επισημαίνουμε πως ούτε η κυριαρχία της πολιτικής στην ή σε όλους τους τομείς της ζωής είναι κάτι Διότι μπορεί να οδηγήσει στον Κάθε τομέας (τέχνη, αθλητισμός κτλ.) χρειάζεται προκειμένου να Ο αθλητής και ο καλλιτέχνης πρέπει να έχουν ανοικτούς να Όταν η πολιτική «.....» το έργο τους, θέτοντας πολιτικής «.....» στους ανθρώπους της τέχνης, των γραμμάτων, του αθλητισμού, δεν βοηθά την του ατόμου και της

1.5.2 Από την οικονομία του οίκου στην οικονομία της πόλης

Στις αρχαίες κοινωνίες η ζωή περιστρεφόταν γύρω από τον και την Πρόκειται για κοινωνίες στις οποίες ο οίκος–το νοικοκυριό είναι της κοινωνικής και ζωής της κοινότητας. Κάθε οικογένεια και αυτό που έχει Οι άνθρωποι καλύπτουν κυρίως τις τους ανάγκες (τροφή, κατοικία, ένδυση κτλ.). Αν μια οικογένεια έχει από κάποια προϊόντα, τα με άλλα που έχει. Εφόσον δεν υπήρχε, γινόταν των προϊόντων. Έδιναν προϊόντα και έπαιρναν Γινόταν ανταλλαγή πραγμάτων (.....). Στην πορεία του χρόνου, το της κοινωνικής και οικονομικής ζωής μετατοπίζεται από τον οίκο στην και από την κοινότητα στην Η ανάπτυξη του και των κρατικών λειτουργιών οδήγησε στη δημιουργία και στην εφεύρεση του ως μέσου ανταλλαγής Με το χρήμα αναπτύχθηκε το και διευκολύνθηκαν οι, τόσο πολύ, ώστε άλλαξε η και στη συνέχεια ή και ταυτόχρονα άλλαξε και η Έτσι, αργά αλλά σταθερά, γίνεται το από την οικονομία του στην οικονομία της Η πόλη είναι και, τόπος συνάντησης και Παράλληλα αναπτύσσεται ο της εργασίας. Κάθε νοικοκυριό παράγει όσα προϊόντα αλλά μόνο Τα υπόλοιπα τα προμηθεύεται από την «.....» στην οποία το περίσσειμα των δικών της Η «.....» είναι το στοιχείο που διαφοροποιεί τη κοινωνία από